

Archivní autoritní záznamy aneb všehomír pohledem českého archiváře

konference Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě, Praha
27. 11. 2024

Josef Hora, Odbor archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra
Ivo Šulc, Státní oblastní archiv v Hradci Králové

Geneze

- ▶ základní teze: konstatování potřeby rejstříkování archivních pomůcek a koncept generálního rejstříku (od poloviny 50. let 20. století)
- ▶ (některé) významné podněty po roce 1990:
  - ▶ standardy Mezinárodní archivní rady: „Mezinárodní standard pro archivní autoritní záznamy korporací, osob a rodů“ – ISAAR (CPF), „Mezinárodní standard pro popis archivů a kulturně vědeckých institucí, které uchovávají archiválie“ (ISDIAH), nejnověji pak „Records in Contexts“ (RiC)
  - ▶ projekt Národní knihovny a Národního archivu v rámci programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní kulturní identity „INTERPI – Interoperabilita v paměťových institucích“ (2010 až 2015)

Geneze

- ▶ 2013 první verze pravidel pro archivní autoritní záznamy v rámci 1. vydání Základních pravidel pro zpracování archiválií
- ▶ 2017 metodika pro popis původců a geografických objektů v evidenci Národního archivního dědictví
- ▶ 2018 „Memorandum o shodě“ osmi velkých státních archivů
- ▶ 2018 až 2020 výzkum při TAČR (výstupem mj. informační systém „Centrální archivní modul pro správu záznamů archivních entit“ – CAM)
- ▶ 2021 podrobná verze pravidel v rámci verze 3.0 Základních pravidel

Program **Beta2**

T A
Č R

Hlavní principy

- ▶ AAZ se používají při archivním popisu podle Základních pravidel
- ▶ AAZ popisuje entitu samu o sobě
- ▶ AAZ se stává přístupovým bodem, když je připojen k jednotce popisu (archiv, archivní soubor, „nadpis“, archiválie)
  - ▶ v roli původce
  - ▶ v dalších specifických rolích entity (např. fotograf a místo fotografování u fotografických archiválií)
- ▶ AAZ jsou využívány i pro tvorbu rejstříků archivních pomůcek a další účely
- ▶ každá entita má jen jeden AAZ

Prvek popisu

Úroveň	Typ arch.	Ukl. j.	Digitalizát
jednotlivost	listina do roku 1850	4 krabice	CZ_225105010_00605_QYQ7IVD5_ic4-listina

Inv. č.
4

Obsah

1827, duben 23. Vídeň

František I., císař rakouský a král český, dává městu Svoboda právo na 4 výroční trhy, první v úterý po přenesení sv. Václava, druhý v úterý po Božím těle, třetí v úterý po narození žlutočerných hedvábných nití, pečeť poškozena

Dat. vzniku

23.4.1827

Dochovaní	Kvantita	Techn. záznamu	Jazyk
Originál	šířka 736 mm, výška 477 mm, plika 80 mm	Pergamen	němčina

Role entit

místo vydání	Vídeň (Rakousko)
vydavatel	František I. (císař : 1768-1835)
obecný pojem související s jednotkou popisu	privilegia (listiny)
obecný pojem související s jednotkou popisu	pečeti (ověřovací prvky)
obecný pojem související s jednotkou popisu	výroční trhy
obecný pojem související s jednotkou popisu	pečeti přivěšené na hedvábných nitích
obecný pojem související s jednotkou popisu	trhové právo (městské feudální právo)
obecný pojem související s jednotkou popisu	císařové
obecný pojem související s jednotkou popisu	králové

Domů

Archivní entity

Nová entita

Import ze souboru

Historie stavů

Změnit vlastnosti entity

Kopie entity

Vytvořit revizi

Oblast entit	▼
Stav	▼
Stav revize	▼
fyzická osoba	x ▼
rožmberka vilém	(12/16) x Q

Použít rozšířený filtr

z Rožmberka, Vilém (1535-1592)	33186
<small>fyzická osoba osoba / bytost</small>	
z Lobkovic, Polyxena (1566-1642)	37656
<small>fyzická osoba osoba / bytost</small>	
z Ludanic, Kateřina (asi 1567-1601)	33811
<small>fyzická osoba osoba / bytost</small>	
z Rogendorfu, Anna (asi 1500-1562)	34099
<small>fyzická osoba osoba / bytost</small>	
Anna Marie Bádenská (1562-1583)	85141
<small>fyzická osoba osoba / bytost</small>	
z Hradce, Adam II. (1549-1596)	33187
<small>fyzická osoba osoba / bytost</small>	
Dee, John (1527-1609)	33426
<small>fyzická osoba osoba / bytost</small>	
Kelley, Edward (1555-1597)	33690
<small>fyzická osoba osoba / bytost</small>	
Zrinský ze Serynu, Jan (asi 1565-1612)	37692
<small>fyzická osoba osoba / bytost</small>	
Zrinský ze Serynu, Mikuláš (asi 1508-1...	37693
<small>fyzická osoba osoba / bytost</small>	
Holický ze Šternberka, Oldřich (1505-...	84739
<small>fyzická osoba osoba / bytost</small>	
ze Švamberka, Jindřich III. (1508-1574)	123195
<small>fyzická osoba osoba / bytost</small>	

z Rožmberka, Vilém (1535-1592)

nejvyšší purkrabí Království českého a vladař rožmberského domu

id: 33186

Schválená

CAM schválená

OSOBA / BYTOST > FYZICKÁ OSOBA

Označení

z Rožmberka, Vilém (1535-1592) • Preferované

Vilém z Rožmberka •

von Rosenberg, Wilhelm •

Vznik

narození, 10.3.1535 (matka: z Rogendorfu, Anna (asi 1500-1562), otec: z Rožmberka, Jošt III. (1488-1539)) •

otec: z Rožmberka, Jošt III. (1488-1539) •

matka: z Rogendorfu, Anna (asi 1500-1562) •

Zánik

úmrtí, 31.8.1592 (místo: Praha (Česko)) •

místo: Praha (Česko) •

Tělo

Stručná charakteristika nejvyšší purkrabí Království českého a vladař rožmberského domu •**Životopis** Syn Jošta III. z Rožmberka a Anny z Rogendorfu. V dětství studoval nejprve v Mladé Boleslavi a následně výpravy české šlechty do Itálie, která měla doprovodit budoucího českého krále, arciknížete Maxmiliána

▶ z Rožmberka, Vilém (1535-1592)

PŘÍSTUPOVÝ BOD >

INFORMACE

ŽIVOTOPIS

VYOBRAZENÍ / FOTO

RODOKMEN

ARCHIVNÍ KNIHOVNY

INVENTÁRNÍ ZÁZNAMY

LISTY A LISTINY

OSTATNÍ DIGITALIZOVANÉ
MATERIÁLY

Přidat záložku

Preferované označení

z Rožmberka, Vilém (1535-1592)

jazyk: čeština

Stručná charakteristika

nejvyšší purkrabí Království českého a vladař rožmberského domu

Variantní označení

Vilém z Rožmberka

forma jména: přímé pořadí • jazyk: čeština

von Rosenberg, Wilhelm

jazyk: němčina

Třída | podtřída

osoba/bytost | fyzická osoba

Narození

10. března 1535

matka > **z Rogendorfu, Anna (asi 1500-1562)****otec** > **z Rožmberka, Jošt III. (1488-1539)**

Úmrtí

31. srpna 1592

místo > **Praha (Česko)** dědeček**z Rožmberka, Vok II. (1459-1505)** je členem rodiny/rodu**Rožmberkové (rod/rodina : působnost od 12. st.-1611)** strýc**z Rožmberka, Jan III. (1484-1532)****z Rožmberka, Petr V. (1489-1545)** entita je manželem entita je švagrem

nadřazené

Semiposilá entita

► z Rožmberka, Vilém (1535-1592)

PŘÍSTUPOVÝ BOD

RODOKMEN

ARCHIVNÍ KNIHOVNY

INVENTÁRNÍ ZÁZNAMY

LISTY A LISTINY >

☰ SEZNAM

🖼️ NÁHLEDY

OSTATNÍ DIGITALIZOVANÉ
MATERIÁLY

Role přístupového bodu

všechny ▾

► Sběrka listin: Historica Třeboň [SOA v Třeboni - oddělení Třeboň]

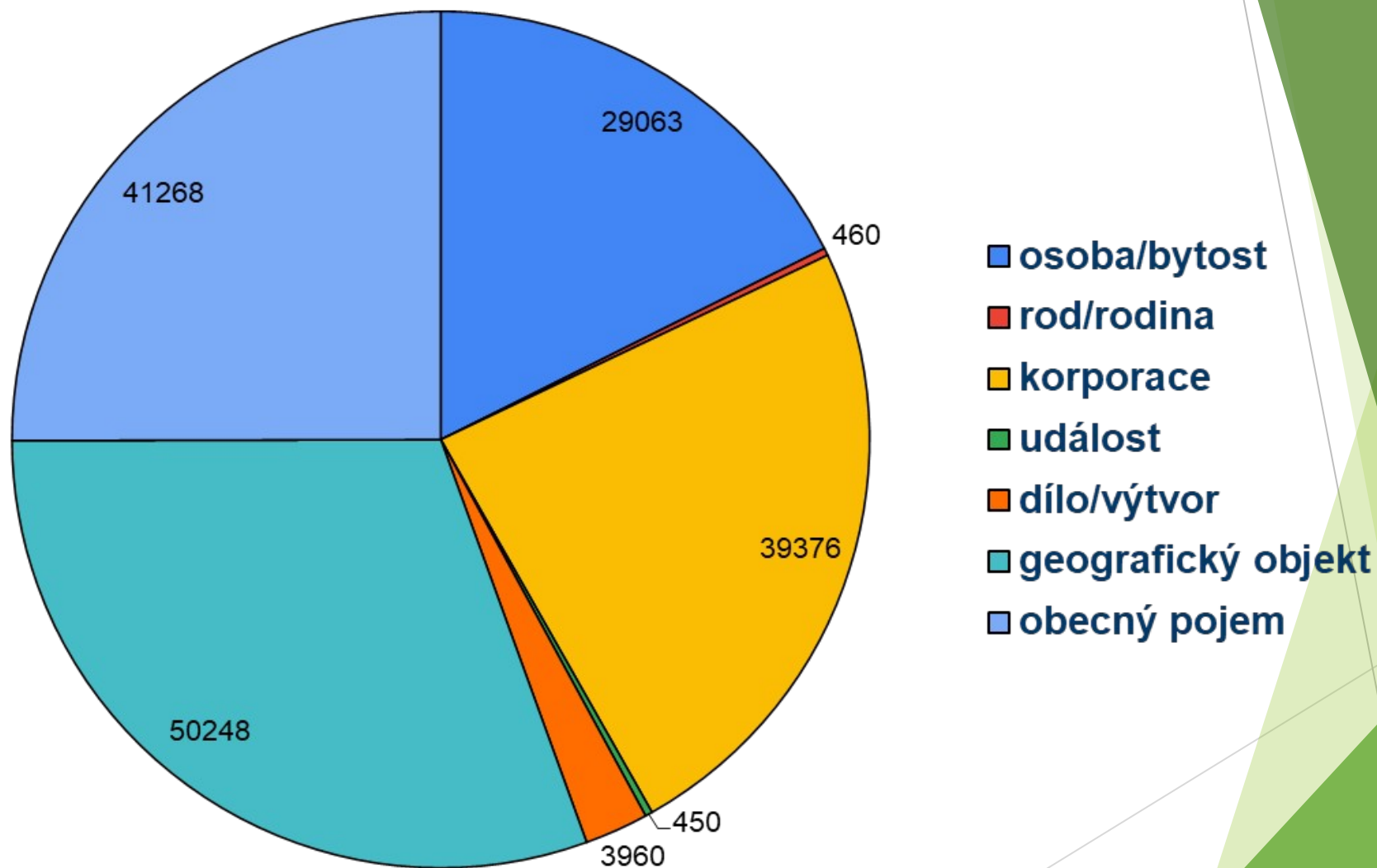
Signatura	Inventární číslo	Datace	Regest
4300	5157	28. srpna 1553	Jáchym z Hradce oznamuje Vilémovi z Rožmberka, že krá
4401	5281	6. února 1558	Král Ferdinand I. vyzývá Viléma z Rožmberka, aby odvedl
4402a)	5282	29. dubna 1558	Arcivévoda Ferdinand oznamuje Vilémovi z Rožmberka, že
4402b)	5283	14. října 1558	Arcivévoda Ferdinand žádá Viléma z Rožmberka, aby zač
4197	5028	24. ledna 1547	Rožmberský poručník hrabě Albrecht z Gutštejna oznamu pilnému věnování se vědeckému a morálnímu vzdělávání.
4216	5051	24. července 1547	Rožmberský kancléř Václav Albín z Helfenburka informuje
4256	5105	5. května 1551	Arcivévoda Ferdinand doporučuje Vilémovi z Rožmberka s

Hlavní principy

- ▶ entity v celém všehomíru jsou rozděleny do sedmi tříd a dále do podtříd:
  - ▶ osoba/bytost (4 podtřídy)
  - ▶ rod/rodina (3 podtřídy)
  - ▶ korporace (11 podtříd)
  - ▶ událost (3 podtřídy)
  - ▶ dílo/výtvar (7 podtříd)
  - ▶ geografický objekt (9 podtříd)
  - ▶ obecný pojem (2 podtřídy)

Zastoupení tříd v CAM (Celkem: 164 825 AAZ)

Hlavní principy tvorby AAZ

- ▶ prvotní importy (RÚIAN, státy, archivy a KVI, obecné pojmy)
- ▶ dále tvorba podle aktuální potřeby konkrétního zpracovatele
- ▶ sdílení AAZ napříč všemi archivy – není žádný jediný vlastník, garant, správce entity a záznamu
- ▶ možnost doplňování, upřesňování, oprav (všichni) a odstraňování duplicit AAZ (Kolegium CAM)
- ▶ ochrana osobních údajů mj. podle certifikované metodiky Ministerstva vnitra „Ochrana osobních a citlivých osobních údajů v archivní praxi“ (2022)
- ▶ výstup pro veřejnost zatím ve zjednodušené podobě <https://portal.nacr.cz/campublic>

Vyhledávání v CAM

Centrální archivní modul pro uchování a sdílení archivních autoritních záznamů

Hora, Ota (1909-1997)

ID: 163088

Schválená

politik a publicista, od 1948 v exilu
fyzická osoba

poslední úprava: NA: Kahuda Jan (2024-10-16T17:17:19.231982)

Označení

Hora, Ota (1909-1997) (*preferované*)

Hora, Otta

Vznik

narození, 26.11.1909

místo: [Golčův Jeníkov \(Havlíčkův Brod, Česko\)](#)

Zánik

úmrť, 1.12.1997

místo: [Ottawa \(Kanada\)](#)

Tělo

politik a publicista, od 1948 v exilu

Odkazy na zdroje informací
[Wikipedie](#)

Události

členství

členská organizace: [Česká strana národně sociální \(Praha, Česko : 1897-\)](#)

Identifikátory

Národní autority ČR: [jk01042000](#) (hodnota neověřena)

Hlavní principy tvorby AAZ

metodická koordinace, kontrola a pomoc:

- ▶ princip dvou párů očí při schvalování
- ▶ centrální metodický orgán: Kolegium pro CAM
- ▶ <https://cam.nacr.cz/redmine/projects/cam-metodika/wiki/>

Úvodní Projekty Nápověda

CAM Metodika

Přehled Aktivita Wiki

Metodické dotazy a jejich řešení

Wiki stránky jsou dosud ve výstavbě!

Slouží k doplnění a dovysvětlení metodiky související s popisem archivních autoritních záznamů.

ZÁKLADNÍ PRAVIDLA
Jednotlivá řešení jsou řazena do samostatných sekcí dle tříd a následně jednotlivě dle řešených problémů.

- 6. ARCHIVNÍ AUTORITNÍ ZÁZNAMY
- 7. TŘÍDA OSOBA/BYTOST
- 8. TŘÍDA ROD/RODINA
- 9. TŘÍDA KORPORACE
- 10. TŘÍDA UDÁLOST
- 11. TŘÍDA DÍLO/VÝTVOR
- 12. TŘÍDA GEOGRAFICKÝ OBJEKT
- 13. TŘÍDA OBECNÝ POJEM
- Příloha č. 14 - Závazné příklady popisu původců a entit v ostatních rolích

→ Soubory (0)

- ▶ v rámci jednotlivých archivů: lokální metodici a schvalovatelé
- ▶ webové stránky projektu <https://cam.nacr.cz/info/>

Zajištění provozu IS CAM

- ▶ finanční a provozní zajištění s dlouhodobou perspektivou (nejde o jednorázový a dočasný projekt)
  - ▶ Ministerstvo vnitra – správce, zajišťuje prostředky na podporu provozu a další vývoj
  - ▶ Národní archiv – provozovatel
- ▶ CAM jako centrální informační systém propojený s externími aplikacemi
  - ▶ evidence NAD v PEvA II
  - ▶ softwaru pro zpracování archiválií a další – cca 22 aktivních systémů z cca 90 archivů v editačním režimu (další se připravují)
  - ▶ centrální přístup do CAM přes Národní archivní portál (referenční klient, administrátorský modul, campublic)
- ▶ zabezpečení (technické, metodické)
  - ▶ každý „aktivní“ externí systém musí získat tzv. „potvrzení o shodě“
  - ▶ každý provozovatel systému musí zabezpečit předepsané personální obsazení
  - ▶ každý „aktivní“ uživatel musí projít atestem z metodiky zápisu

Navazující aplikace

analyzátor chyb (kontroluje chyby, ale dává i metodická doporučení)

- ▶ <https://digi.ceskearchivy.cz/Aplikace-a-data-Analyzator-systemu-CAM>

WKT editor

- ▶ <https://digi.ceskearchivy.cz/Aplikace-a-data-WKT-editor>

hierarchie obecných pojmů (řízený slovník)

- ▶ <https://digi.ceskearchivy.cz/Aplikace-a-data-Hierarchie-obecných-pojmu-v-CAM>

hierarchie geografických objektů (administrativního zařazení)

- ▶ <https://digi.ceskearchivy.cz/Aplikace-a-data-Hierarchie-administrativního-zařazení-v-CAM>

(vše zásluhou kolegy Martina Hankovce ze SOA v Třeboni)

Národní archivní portál:

- ▶ CAM editor (ELZA)
  - ▶ administrátorský modul (např. statistiky, ale i správa AAZ)
  - ▶ CAM public
  - ▶

► Hierarchie administrativního zařazení

Název geografického objektu, CAM ID nebo souřadnic

- [-] Lotyšsko [stát]
- [-] Lucembursko [stát]
- [-] Maďarsko [stát]
- [-] Malta [stát]
- [-] Moldavsko [stát]
- [-] Monako [stát]
- [-] Německo [stát]
  - [-] Bádensko-Württembersko [země]
    - [-] Freiburg [kraj]
      - [-] Breisgau-Hochschwarzwald [okres]
        - [-] Breisach am Rhein [obec]
        - [-] Ehrenkirchen [obec]
        - [-] **Feldberg [obec]**
          - [-] Falkau [část obce]
          - [-] Heitersheim [obec]
          - [-] Hinterzarten [obec]
          - [-] Lenzkirch [obec]
          - [-] Münstertal [obec]
          - [-] Titisee-Neustadt [obec]
        - [-] Emmendingen [okres]
        - [-] Freiburg im Breisgau [obec s širší působností...]
        - [-] Kostnice [okres]
        - [-] Lörrach [okres]
        - [-] Ortenaukreis [okres]
        - [-] Rottweil [okres]
        - [-] Schwarzwald-Baar-Kreis [okres]
        - [-] Tuttlingen [okres]
        - [-] Waldshut [okres]
      - [-] Karlsruhe [kraj]
      - [-] Stuttgart [kraj]

Administrativní zařazení

Země (planeta)
└─ Evropa (kontinent/světadíl)
└─ Německo
└─ Bádensko-Württembersko (Německo)
└─ Freiburg (Německo : kraj)
└─ Breisgau-Hochschwarzwald (Německo : okres)

Stav v systému CAM

schváleno

Preferované označení

+ **Feldberg (Breisgau-Hochschwarzwald, Německo)**

forma jména: úřední • jazyk: němčina

Stručná charakteristika

obec v okrese Breisgau-Hochschwarzwald ve spolkové zemi Bádensko-Württ

Variantní označení

+ Feldberg /Schwarzwald/

jazyk: němčina

Třída | podtřída

geografický objekt | administrativně či jinak lidmi vymezená území

Typ geografického objektu

obec

Pozice na mapě

definiční bod **GPS: 47.87037764206154N, 8.09593250817872E**

hranice/linie **1x oblast na mapě**

Další identifikátory

CAM | **38119**

NUTS/LAU | DE08315037

Odkaz na zdroje informací

<http://www.gemeinde-feldberg.de>

[OpenStreetMap](#)

Poslední aktualizace

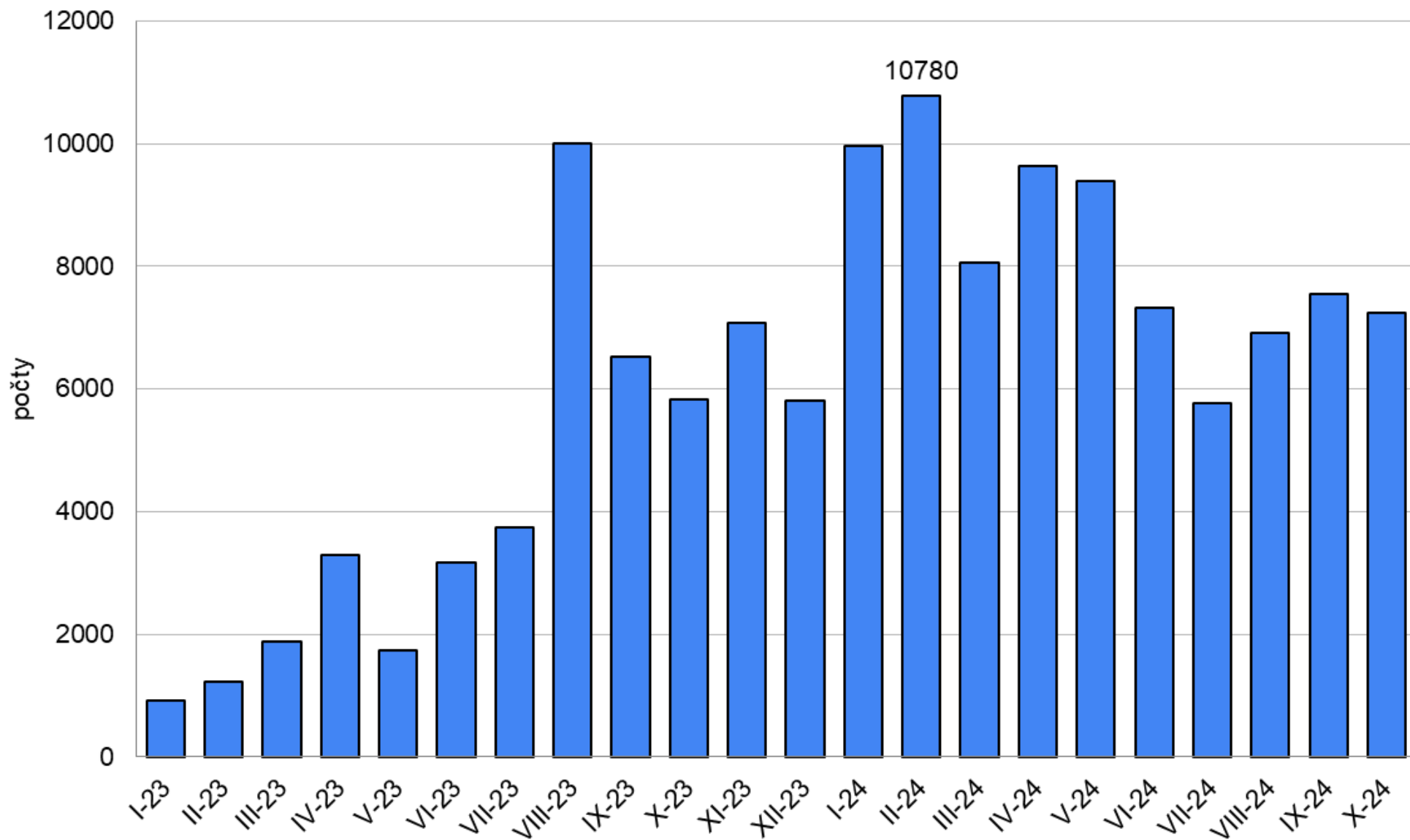
11. 2. 2021 / SOA v Třeboni: Tomáš Hunčovský

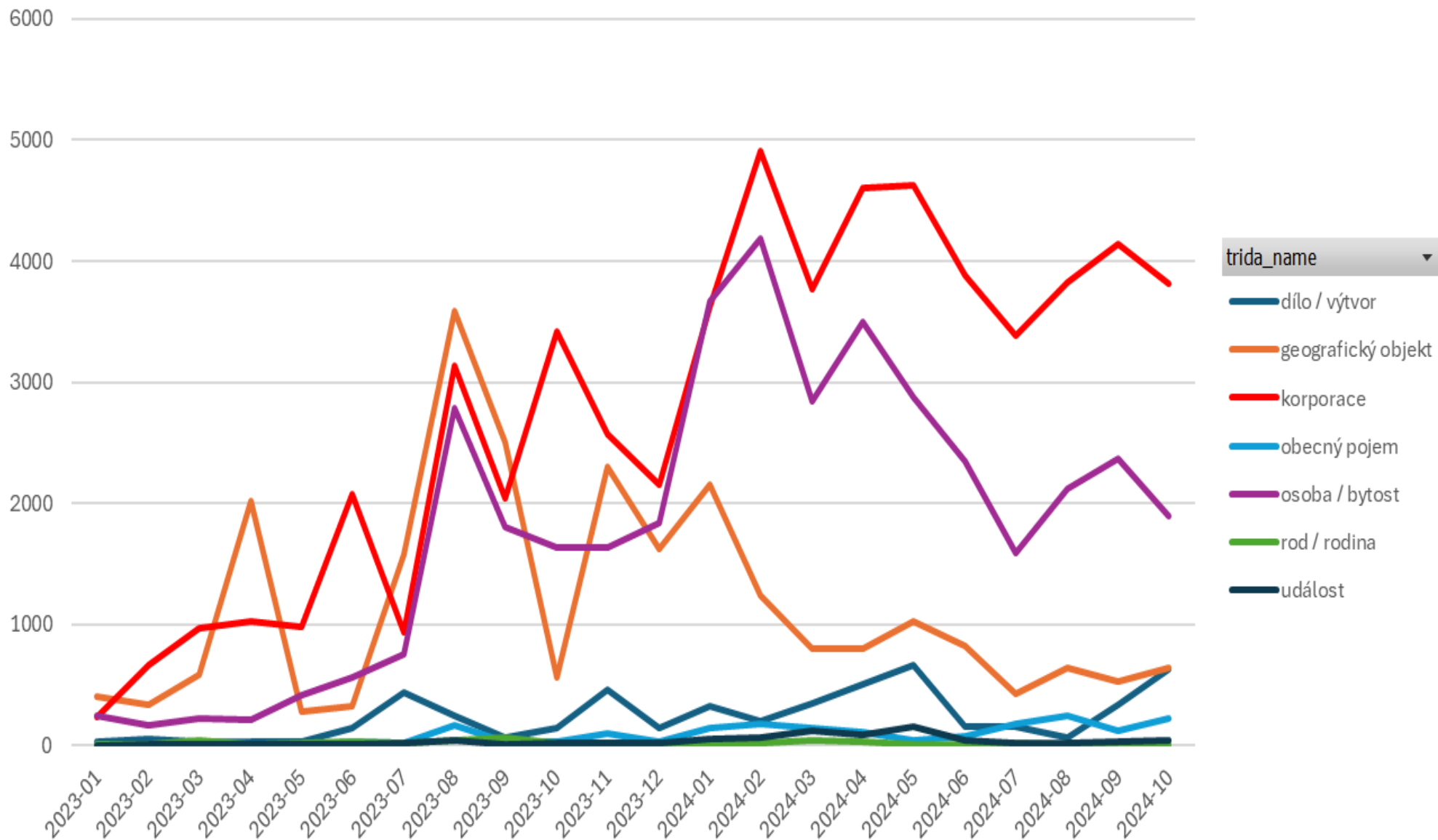
Změny AAZ v CAM

- ▶ 2021–2022: prvotní importy, zápisy řízené členy Kolegia CAM
- ▶ 2023:
  - ▶ připojeny externí systémy
  - ▶ počty změn v CAM rostou řádově
- ▶ 2024:
  - ▶ připojeny další externí systémy (většina „velkých“ archivů)
  - ▶ měsíčně 5–10 tisíc změn entit (nových, doplněných zápisů)
- ▶ Výhled:
  - ▶ připojování i dalších typů externích systémů (IS digitálních archivů)
  - ▶ počet změn se bude stabilizovat a postupně klesat

Měsíční počet změn v CAM

Součet z sum

year_month

Děkujeme za pozornost